

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ПРОМИСЛОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”
(для бакалаврів)**

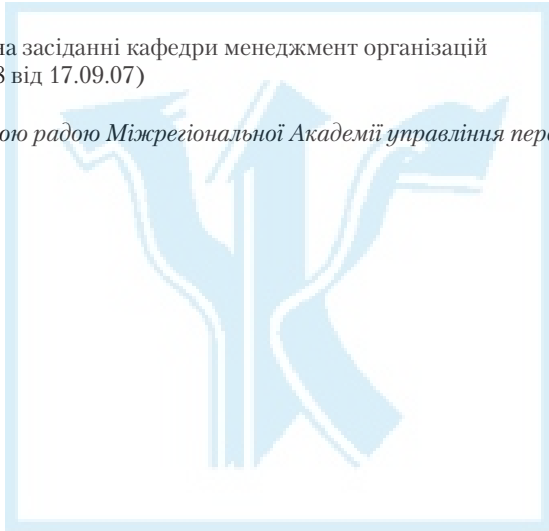
МАУП

Київ 2008

Підготовлено доцентом кафедри менеджменту організацій *В. П. Костіним*

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту організацій
(протокол № 8 від 17.09.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Костін В. П. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Промисловий менеджмент” (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2008. – 38 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Промисловий менеджмент”, питання для самоконтролю, критерії оцінювання знань студентів, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння студентом знань та їх реалізації, основним засобом опанування навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Мета самостійної роботи студентів — сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми дисципліни “Промисловий менеджмент” та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати свою діяльність.

Завдання самостійної роботи студентів — засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань та творчих робіт, а також виявлення прогалин у системі знань із предмета “Промисловий менеджмент”.

Зміст самостійної роботи студента з дисципліни “Промисловий менеджмент” визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни “Промисловий менеджмент”: підручником, навчальними та методичними посібниками, методичними матеріалами для самостійної роботи студентів, конспектом лекцій тощо.

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни “Промисловий менеджмент” організовується з дотриманням низки вимог:

- обґрунтування необхідності завдань загалом і конкретного завдання зокрема;
- надання детальних методичних рекомендацій щодо виконання роботи;
- надання можливості студентам виконувати творчі роботи, які відповідають умовно-професійному рівню засвоєння знань, не обмежуючи їх виконанням стандартних завдань;
- підтримання постійного зворотного зв'язку зі студентами у процесі виконання самостійної роботи, що є чинником ефективності навчального середовища.

Перелік завдань для самостійної роботи, форми її організації та звітності, термін виконання та кількість балів, які можна отримати за

виконання завдань, визначаються викладачем кафедри при розробці робочої навчальної програми дисципліни (розділ “Самостійна робота студентів”).

Студенти, які розпочинають вивчати дисципліну “Промисловий менеджмент”, повинні бути проінформовані викладачем щодо організації самостійної роботи, її форм та видів, термінів виконання, форм контролю та звітності, кількості балів за виконання завдань.

Організація і контроль процесу та змісту самостійної роботи, її результату здійснюються викладачами кафедри.

Оцінки (бали), одержані студентами за виконання різних видів самостійної роботи, фіксуються викладачами і повинні бути доведені до відома студентів.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ПРОМИСЛОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
	Змістовий модуль I. Промисловий менеджмент, організація та управління виробництвом, промислова стратегія
1	Промисловий менеджмент у системі управління підприємством. Промисловий менеджмент як система
2	Основи організації виробництва і праці на підприємствах. Принципи промислової системи
3	Управління виробництвом. Системне уявлення
4	Розробка промислової стратегії
	Змістовий модуль II. Тактичне планування виробництва, управління матеріальними ресурсами, промисловою інфраструктурою підприємства та якістю продукції
5	Тактичне планування виробництва
6	Управління матеріальними ресурсами і виробничими запасами

1	2
7	Організація та управління промисловою інфраструктурою підприємства
8	Організація управління якістю продукції
Змістовий модуль III. Оперативне управління виробництвом, управління персоналом, ризик у промисловому менеджменті	
9	Оперативне управління виробництвом
10	Управління персоналом у системі промислового менеджменту
11	Ризик у промисловому менеджменті. Фінансовий промисловий менеджмент
Разом годин: 81	

ЗМІСТ
дисципліни
“ПРОМИСЛОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”

Змістовий модуль I. Промисловий менеджмент, організація та управління виробництвом, промислова стратегія

Тема 1. Промисловий менеджмент у системі управління підприємством. Промисловий менеджмент як система

Поняття менеджменту, сфера діяльності та основні моделі менеджменту. Еволюція менеджменту.

Складові менеджменту підприємства. Промисловий менеджмент як фінансово-економічне управління.

Сутність планування, організації, координації, мотивації, контролю промислового менеджменту. Сутність організаційних, адміністративних, економічних, соціально-психологічних методів промислового менеджменту. Науковість, цілеспрямованість, спеціалізація та універсальність, послідовність, централізоване регулювання і саморегулювання, особиста та громадська психологія, права та обов'язки, зацікавленість, змагання як принцип промислового менеджменту.

Визначення промислової системи. Особливості промислової системи. Технічні, технологічні, кадрові, просторові, інформаційні, фінансові ресурси, ресурси системи управління. Цілісність системи.

Зовнішнє середовище опосередкованого впливу. Зовнішнє середовище прямого впливу. Внутрішнє середовище. Поняття організаційної структури.

Основне і допоміжне виробництво. Виробничі потоки. Виробничі процеси.

Теми рефератів

1. Поняття менеджменту.
2. Складові менеджменту підприємства.
3. Принципи та методи промислового менеджменту.
4. Зовнішнє та внутрішнє середовище підприємства.
5. Види організаційних структур підприємства.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Поясніть поняття “менеджмент”.
2. Назвіть складові менеджменту підприємства.
3. Розкрийте поняття “зовнішнє та внутрішнє середовище підприємства”.
4. Назвіть види організаційних структур підприємства.

Тести для самоконтролю

1. Назвіть, яке з наведених визначень найточніше відображає сутність поняття виробничий менеджмент:

- а) функція, вид професійної діяльності людей, які займаються організацією, координацією та реалізацією процесів з метою досягнення цілей фірми;
- б) наука, що спрямовує свої зусилля на з'ясування природи управлінської праці, мистецтво застосування наукових знань про управління на практиці;
- в) процес виконання функцій планування, організації, мотивації, контролю та створення умов для продуктивної праці, досягнення результатів і цілей фірми;
- г) специфічний орган (апарат) з ефективною координації та раціонального використання всіх ресурсів підприємства для досягнення його цілей.

2. З наведених характерних рис виберіть характеристики, притаманні організаційним методам управління операційними системами:

- а) неприхований примус людей до дій, переваги однозначних способів розв'язання завдань, конкретні безваріантні дії, що допускають мінімальну самостійність виконавця, а відповідальність повністю покладається на керівника;
- б) побічний вплив на об'єкт, для виконавця визначають лише цілі та загальну лінію поведінки, в рамках яких він самостійно шукає найкращі шляхи для їх досягнення, існує широкий простір для виявлення власної ініціативи;
- в) проектування, спрямування, регламентація. Нормування діяльності, забезпечення необхідними інструкціями, що фіксують правила поведінки персоналу в різних ситуаціях;
- г) формування сприятливого робочого клімату в колективі, виявлення й розвиток індивідуальних здібностей кожного, забезпечення максимальної самореалізації особистості у виробничому процесі.

3. З наведених характерних рис виберіть характеристики, притаманні економічним методам управління операційними системами:

- а) неприхований примус людей до дій, переваги однозначних способів розв'язання завдань, конкретні безваріантні дії, що допускають мінімальну самостійність виконавця, а відповідальність повністю покладається на керівника;
- б) побічний вплив на об'єкт, для виконавця визначають лише цілі та загальну лінію поведінки, в рамках яких він самостійно шукає найкращі шляхи для їх досягнення, існує широкий простір для виявлення власної ініціативи;
- в) проектування, спрямування, регламентація. Нормування діяльності, забезпечення необхідними інструкціями, що фіксують правила поведінки персоналу в різних ситуаціях;
- г) формування сприятливого робочого клімату в колективі, виявлення й розвиток індивідуальних здібностей кожного, забезпечення максимальної самореалізації особистості у виробничому процесі.

4. З наведених характерних рис виберіть характеристики, притаманні адміністративним методам управління операційними системами:

- а) неприхований примус людей до дій, переваги однозначних способів розв'язання завдань, конкретні безваріантні дії, що допускають мінімальну самостійність виконавця, а відповідальність повністю покладається на керівника;
- б) побічний вплив на об'єкт, для виконавця визначають лише цілі та загальну лінію поведінки, в рамках яких він самостійно шукає найкращі шляхи для їх досягнення, існує широкий простір для виявлення власної ініціативи;
- в) проектування, спрямування, регламентація. Нормування діяльності, забезпечення необхідними інструкціями, що фіксують правила поведінки персоналу в різних ситуаціях;
- г) формування сприятливого робочого клімату в колективі, виявлення й розвиток індивідуальних здібностей кожного, забезпечення максимальної самореалізації особистості у виробничому процесі.

Література [1–8; 11]

Тема 2. Основи організації виробництва і праці на підприємствах. Принципи промислової системи

Особливості емпіричних методів XVIII ст. Розвиток теорії і практики управління під час промислової революції (XVIII–XIX ст.).

Школи менеджменту в західних країнах. Особливості японського менеджменту. Основні закони наукової організації праці в Росії та СРСР.

Визначення промислової системи. Структура промислової системи, її елементи. Закони статичності і розвитку промислової системи. Особливості промислової системи: цілеспрямованість, поліструктурність, відкритість, складність, різноманітність, результативність, надійність, гнучкість, керованість, довгостроковість.

Ознаки підприємства. Промислова технічна єдність. Організаційно-адміністративна самостійність. Економічна та господарська відокремленість. Ознаки класифікації підприємств. Сутність підсистем підприємства.

Основні, допоміжні процеси і процеси, що обслуговують підприємство. Класифікація промислових процесів. Принципи організації промислових процесів: спеціалізація, пропорційність, паралельність,

прямоточність, безперервність, ритмічність, гнучкість, циклічність, комплексність. Виробничий цикл.

Теми рефератів

1. Школи менеджменту в західних країнах.
2. Особливості японського менеджменту.
3. Структура промислової системи, її елементи.
4. Закони статистики і розвитку промислової системи.
5. Особливості промислової системи.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Назвіть школи менеджменту в західних країнах.
2. Поясніть особливості японського менеджменту.
3. Назвіть ознаки підприємства.
4. Поясніть принципи організації промислових процесів.

Тести для самоконтролю

1. Виробнича (операційна) система – це:

- а) структурний підрозділ організації, що характеризується нестаціонарністю окремих параметрів і випадковістю їх поведінки;
- б) функціональний елемент організації, що характеризується унікальністю і непередбаченістю поведінки в конкретних умовах, які постають із наявних ресурсів;
- в) частина цілого, що відокремлюється внаслідок суспільного поділу праці і здатного самостійно або у взаємодії з іншими частинами організації задовольняти потреби і запити споживачів певними товарами й послугами;
- г) соціотехнічне утворення, що здатне змінювати свою структуру і формувати варіанти поведінки;
- д) структура, яка здатна і прагне формувати цілі, тобто реалізовувати цілеутворення всередині системи.

2. Визначте, які з наведених факторів лежать в основі класифікації операційних (виробничих) систем:

- а) унікальність конструкції та виконуваних завдань;
- б) порядок просування та маршрутизації виробів чи послуг;
- в) характер застосування процесу переробки ресурсів;
- г) характер створювання продукції (характер виходу);
- д) характер виміру продукту за обсягом, довжиною, площею, масою, часом.

3. Визначте, які з наведених ознак характеризують специфіку проектування продуктів і процесів у сфері послуг:

- а) споживач відсутній при створенні продукту;
- б) виробництво вимагає вищого ступеня індивідуалізації продукту;
- в) місце розташування не залежить від вхідних матеріалів;
- г) є можливість ефективніше контролювати те, “що”, “коли” і “як” виробляти;
- д) входи переробляються й споживаються більш-менш одночасно;
- е) продукти не можуть бути виготовлені про запас;
- є) календарне планування ускладнене;
- ж) виробничі потужності розраховуються за “піком” попиту, а не за середнім рівнем попиту;
- з) працівники володіють хорошими навичками спілкування з людьми.
- й) маркетинг і операції важко відрізнити одне від одного.

4. При проектуванні підприємства в основному застосовуються три види планувань виробництва: поопераційно-функціональне, лінійно-поточне, фіксовано-позиційне. Визначте, які з наведених ознак характеризують кожну з них:

- а) має місце переважно при дрібносерійному виробництві;
- б) ресурси розташовуються за ознакою виконуваної роботи;
- в) характерна для масового або безперервного виробництва;
- г) окремі вироби переходять ділянки на іншу;
- д) різні види обладнання розміщені на різних ділянках;
- е) кожен виріб проходить однакові операції;
- є) ресурси розміщені як послідовні робочі місця;
- ж) має місце при використанні проектів;
- з) операції мають послідовний характер;
- й) основна проблема — уникнення “вузьких” місць;
- к) вироби зафіксовані, до місця роботи подаються необхідні ресурси;
- л) планування тимчасове, основна проблема — чітка координація розміщення ресурсів.

5. Визначте, які з наведених факторів виробничого процесу характеризують особливості одиначної переробної системи, а які — серійної:

- а) номенклатура продукції необмежена;

- б) обладнання універсальне;
- в) номенклатура продукції не повторюється;
- г) предметно-технологічний принцип розміщення обладнання;
- д) номенклатура продукції періодично повторюється;
- е) технологічний принцип розміщення обладнання;
- є) кваліфікація працівників середня;
- ж) обладнання спеціальне й універсальне;
- з) кваліфікація працівників висока.

Література [1–6]

Тема 3. Управління виробництвом. Системне уявлення

Сутність цілей, завдань і принципів управління виробництвом. Планування виробництва. Контроль виконання планових завдань. Регулювання процесу виробництва. Функції управління виробництвом: організаційна, нормування, планування, координації, мотивації, контролю та регулювання.

Сутність структури управління підприємством. Види структур управління: лінійна, лінійно-штабна, функціональна, програмно-цільова, дивізійна, матрична, єдиного стратегічного бізнесу. Ознаки організаційної структури управління підприємством. Компоненти інформаційної структури: банк даних, база даних.

Сутність структури управління виробництвом. Цикл управління. Розподіл обов'язків і відповідальності менеджерів різних рівнів.

Теми рефератів

1. Сутність цілей, завдань і принципів управління виробництвом.
2. Планування виробництва.
3. Контроль виконання планових завдань.
4. Функції управління виробництвом.
5. Види структур управління.
6. Сутність структури управління виробництвом.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Визначити сутність цілей, завдань і принципів управління виробництвом.
2. Визначити види планування виробництва.
3. Визначити функції управління виробництвом.
4. Перечисліть переваги та недоліки організаційних структур управління.

Тести для самоконтролю

1. Визначте недоліки матричних організаційних структур:

- а) стимулює функціональну ізолюваність;
- б) зберігаються усі переваги функціональних структур;
- в) підвищується кількість взаємодій між членами команди;
- г) порушується принцип єдиновладдя.

2. Визначте переваги матричних організаційних структур:

- а) стимулює ділову та професійну спеціалізацію співробітників організації;
- б) зберігаються усі переваги функціональних структур;
- в) реалізується пряме підпорядкування членів команди.

3. Основні цілі короткострокового планування — це:

- а) мінімізація часу виробничого процесу;
- б) визначення рівня прогнозованого попиту;
- в) ефективне використання обладнання та персоналу;
- г) визначення необхідних виробничих потужностей;
- д) координація трудових процесів;
- е) мінімізація рівня запасів.

Література [1–3]

Тема 4. Розробка промислової стратегії

Сутність промислової та економічної стратегії. Елементи економічної стратегії: система цілей, пріоритети в розподілі ресурсів, правила управлінських дій. Фактори стратегії.

Загальні вимоги до локальних цілей. Сутність економічної стратегії. Складові економічної стратегії: товарна, ціноутворення, взаємодії з ринком, поведінки фірми на ринку цінних паперів, зниження витрат, зовнішньоекономічної діяльності, інвестицій, стимулювання персоналу, запобігання банкрутства.

Сутність економічної стратегії. Етапи формування економічної стратегії. Прийоми формування економічної стратегії. Особливості економічної стратегії. Управління виробництвом. Форми стратегічного управління виробництвом на основі екстраполяції, передбачення змін, гнучких рішень.

Теми рефератів

1. Сутність промислової та економічної стратегії.
2. Елементи економічної стратегії.
3. Загальні вимоги до локальних цілей.

4. Складові економічної стратегії.
5. Прийоми формування економічної стратегії.
6. Особливості економічної стратегії.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Поясніть сутність промислової та економічної стратегії.
2. Назвіть елементи економічної стратегії.
3. Назвіть загальні вимоги до локальних цілей.
4. Назвіть прийоми формування економічної стратегії.

Тести для самоконтролю

1. Зазначте, яке з наведених визначень найбільш повно відображає сутність стратегічного планування:

- а) розподіл обмежених організаційних ресурсів, таких як фонди, дефіцитні управлінські таланти, технологічний досвід тощо;
- б) дії стратегічного характеру, які поліпшують відносини фірми з її оточенням, адаптують її як до сприятливих можливостей, так і до небезпек;
- в) координація стратегічної діяльності для відображення сильних і слабких сторін фірми з метою досягнення ефективності та інтеграції внутрішніх операцій;
- г) діяльність, що передбачає здійснення систематичного розвитку мислення менеджерів шляхом формування організації, яка може вчитися на минулих стратегічних рішеннях;
- д) дії та рішення, що використовуються керівництвом і сприяють розробленню специфічних стратегій, які допомагають організації досягти своїх цілей.

2. Зазначте, яка з наведених характеристик найбільш чітко відображає суть поняття “стратегія”:

- а) стратегія — це програма, що розробляється з точки зору перспективи розвитку всієї корпорації, а не конкретного індивіда;
- б) стратегія — це всебічний комплексний план, призначений для забезпечення реалізації місії організації та досягнення її цілей;
- в) стратегія — це програма дій, яка надає фірмі визначеність, індивідуальність і дає можливість залучити відповідні типи працівників.
- г) стратегія — це документ, який ґрунтується на наукових дослідженнях, має цілісний характер протягом тривалого періоду часу й одночасно є гнучким, допускає можливість модифікації та переорієнтації.

3. Зазначте, який з наведених факторів найбільше може претендувати на роль місії організації:

- а) отримання високого прибутку за рахунок чіткої організації виробництва;
- б) досягнення вираженої компетентності та конкурентоспроможності на ринку;
- в) створення клієнтури для підтримки організації у майбутньому;
- г) намагання бути низькоціновим виробником у галузі;
- д) деталізація статусу фірми та забезпечення орієнтирів для визначення цілей на різних організаційних рівнях.

4. Визначте, яким критерієм мають відповідати цілі організації, щоб забезпечити реалізацію її місії:

- а) повинні формуватись на основі минулого досвіду;
- б) мають бути важливим мотивом поведінки людини в організації;
- в) мають бути деталізовані і ретельно вимірюватись;
- г) охоплювати всі без винятку види діяльності фірми;
- д) мають конкретний горизонт прогнозування та досягнення результатів;
- е) мають бути спрямовані на постійне впровадження інновацій;
- є) мають бути досяжними та взаємопідтримуючими.

5. Визначте, які з наведених видів стратегій належать до загальнокорпоративних:

- а) стратегія зростання;
- б) стратегія контролю над витратами;
- в) стратегія стабільності;
- г) реструктивна стратегія;
- д) стратегія диференціації;
- е) стратегія місця розташування;
- є) стратегія товару та процесу;
- ж) комбінована стратегія;
- з) стратегія обмеженого зростання.

6. До конкурентних стратегій можна віднести такі їх види:

- а) стратегія зростання;
- б) стратегія контролю над витратами;
- в) стратегія стабільності;

- г) стратегія фокусування;
- д) комбінована стратегія;
- е) стратегія диференціації.

Література [1; 7]

Змістовий модуль II. Тактичне планування виробництва, управління матеріальними ресурсами, промисловою інфраструктурою підприємства та якістю продукції

Тема 5. Тактичне планування виробництва

Сутність планування. Об'єкти планування. Завдання планування. Види планів: стратегічний, довгостроковий, поточний, оперативний, інвестиційний, бізнес-план.

Принципи планування: безперервність, координація, інтеграція, економічність, науковий характер планування, пропорційність. Вимоги до реалізації принципів планування. Методи планування: балансовий, нормативний, математико-статистичний.

Сутність поточного планування. Короткострокові та оперативні плани.

Поняття витрат виробництва і реалізації продукції. Класифікація витрат.

Теми рефератів

1. Сутність планування.
2. Завдання планування.
3. Принципи планування.
4. Методи планування.
5. Сутність поточного планування.
6. Короткострокові та оперативні плани.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Поясніть сутність планування.
2. Перечисліть завдання планування.
3. Перечисліть принципи планування.
4. Перечисліть методи планування.

Тести для самоконтролю

1. Визначте, які основні цілі визначаються у короткостроковому плануванні:

- а) мінімізація часу виробничого процесу;
- б) визначення рівня прогнозованого попиту;
- в) ефективне використання обладнання та персоналу;
- г) визначення необхідних виробничих потужностей;
- д) координація трудових ресурсів;
- е) мінімізація рівня запасів.

2. Визначте, яка виробнича інформація необхідна для складання якісного короткострокового плану:

- а) відомості про кожен компонент готового продукту;
- б) дані про технічні характеристики готового продукту;
- в) кількість виробничого персоналу;
- г) маршрут руху кожного з компонентів виробу в процесі його виробництва;
- д) рівень виробничих запасів;
- е) інформація про потужність і продуктивність кожного з робочих центрів.

3. Виберіть з наведеного переліку термінів ті, що відносять до основних функцій системи оперативного управління виробництвом:

- а) організація;
- б) керівництво;
- в) контроль;
- г) планування;
- д) аналіз;
- е) облік;
- є) регулювання;
- ж) управління.

4. Визначте, які системи оперативно-виробничого планування можна використовувати в умовах одиничного типу виробництва:

- а) планування випуску машинокомплектів;
- б) подетальна система;
- в) сіткове планування;
- г) неперервне планування;
- д) комплектно-вузлова система;

- е) індикативне планування;
- є) координативна система планування.

Література [1–4]

Тема 6. Управління матеріальними ресурсами і виробничими запасами

Принципи формування і функціонування системи управління: плюралізм забезпечення, самостійність, саморегулювання, противитратність, інтенсифікація, комплексність, оперативність, зворотність, сприйняття прогресу, пріоритет споживача.

Фактори впливу на матеріалоспоживання. Причини появи запасів готової продукції. Запаси матеріальних ресурсів: серійний, циклічний, використання потужностей, безпеки, попереджувальний, поточний.

Основне завдання планування запасів. Види витрат на створення і збереження виробничих запасів: підтримка, управління, ліквідація дефіциту. Сутність і мета управління запасами. Стратегія управління запасами.

Теми рефератів

1. Принципи формування і функціонування системи управління.
2. Фактори впливу на матеріалоспоживання.
3. Причини появи запасів готової продукції.
4. Види запасів матеріальних ресурсів.
5. Основне завдання планування запасів.
6. Сутність і мета управління запасами.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Назвіть принципи формування і функціонування системи управління.
2. Поясніть фактори впливу на матеріалоспоживання.
3. Назвіть причини появи запасів готової продукції.
4. Поясніть основне завдання планування запасів.

Тести для самоконтролю

1. Зазначте, яке із визначень розкриває сутність матеріально-технічного забезпечення (МТЗ):

- а) МТЗ — це будь-які матеріальні ресурси, необхідні для задоволення поточної чи майбутньої виробничої потреби;

- б) МТЗ — це специфічна складова менеджменту, пов'язана з організацією потоку сировинних ресурсів підприємства;
- в) МТЗ — це процес постачання на склади підприємства чи відразу на робочі місця, відповідно до виробничих планів;
- г) МТЗ — це система переміщення сировини та напівфабрикатів, що формується під впливом виробничої структури підприємства.

2. З наведеного переліку виокремте функції, характерні для служби матеріально-технічного постачання:

- а) забезпечення програмних та експлуатаційних потреб підприємства в матеріалах, сировині, паливі;
- б) забезпечення виробничих підрозділів необхідною технічною документацією;
- в) нормування потреби в необхідних видах ресурсів;
- г) забезпечення відповідних підрозділів працівниками високої кваліфікації;
- д) облік, контроль і аналіз ефективності використання ресурсів.

3. Функції служби матеріально-технічного забезпечення фірми можна згрупувати за трьома основними ознаками: нормування і планування, управління запасами, забезпечення робочих місць необхідними ресурсами. Розподіліть нижченаведені функції за даними ознаками:

- а) оптимізація запасів за видами ресурсів;
- б) облік, контроль і аналіз використання ресурсів на робочих місцях;
- в) аналіз ефективності використання ресурсів;
- г) розрахунок нормативів різних видів запасів;
- д) розрахунок нормативів витрат основних видів ресурсів;
- е) забезпечення оперативного постачання на робочі місця всіх необхідних видів ресурсів;
- є) облік та контроль за використанням ресурсів.

4. Система забезпечення матеріальними ресурсами має два основних рівні — зовнішній, пов'язаний з постачальниками ресурсами, та внутрішній, пов'язаний з виробничими підрозділами. З переліку наведених завдань планування матеріально-технічного забезпечення виберіть ті, які властиві постачанню матеріалів виробничим підрозділам:

- а) визначення нормативу цехових запасів;
- б) визначення оптимального обсягу замовлення;

- в) розрахунок та оформлення ліміту на матеріали;
- г) визначення постачальника та періодичності поставок матеріалів;
- д) визначення потреб конкретного цеху в матеріальних ресурсах;
- е) визначення маршрутів матеріального потоку;
- є) визначення ймовірних залишків матеріальних ресурсів;
- ж) розрахунок трудових витрат виробництва готової продукції.

Література [2–8]

Тема 7. Організація та управління промисловою інфраструктурою підприємства

Сутність промислової інфраструктури підприємства. Підрозділи інфраструктури підприємства.

Поняття ремонту. Значення ремонту виробничих фондів. Завдання ремонтного виробництва. Типи організаційних структур. Фірмове обслуговування. Планово-попереджувальний ремонт. Поточний, середній, капітальний ремонт.

Особливості енергогосподарства як системи. Завдання енергогосподарства. Основні напрями вдосконалення енергогосподарства.

Склад і завдання транспортного господарства підприємства. Організація транспортного обслуговування підприємства. Удосконалення організації праці транспортного господарства.

Основні завдання і функції складського господарства підприємства. Організація і планування складського господарства.

Теми рефератів

1. Сутність промислової інфраструктури підприємства.
2. Підрозділи інфраструктури підприємства.
3. Особливості енергогосподарства як системи.
4. Завдання енергогосподарства.
5. Склад і завдання транспортного господарства підприємства.
6. Основні завдання і функції складського господарства підприємства.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Розкрийте сутність промислової інфраструктури підприємства.
2. Перечисліть підрозділи інфраструктури підприємства.
3. Розкрийте особливості енергогосподарства як системи.

4. Визначте склад і завдання транспортного господарства підприємства.
5. Визначте основні завдання і функції складського господарства підприємства.

Тести для самоконтролю

1. З'ясуйте, які з наведених підрозділів належать до інфраструктурної сфери підприємства:

- а) відділ маркетингу та збутової політики підприємства;
- б) ремонтні та енергетичні господарства, цехи та служби;
- в) фінансовий відділ, відділ праці і зарплати, бухгалтерія;
- г) інструментальні, транспортні, складські господарства;
- д) виробничо-організаційна системи, її цехи та служби.

2. Визначте, яке з наведених визначень найповніше відображає суть поняття “виробнича інфраструктура”:

- а) комплекс одних галузей господарства, що обслуговують інші галузі господарства;
- б) сукупність відповідних структур і служб, що забезпечують основний виробничий процес усім необхідним для його функціонування;
- в) комплекс допоміжних та обслуговуючих виробництв, що підтримують технологічне і енергетичне обладнання в робочому стані, забезпечують основний виробничий процес сировиною, матеріалами, паливом, енергією, інструментом, оснащенням тощо;
- г) допоміжне виробництво продукції, використання якої робить можливим основне виробництво, забезпечує виконання технічних інструкцій, сприяє тому, щоб основне виробництво здійснювалось на належному технічному та економічному рівнях;
- д) система служб із запобігання порушенням нормального безперервного ходу основного виробництва, забезпечення гнучкості виробничого процесу, сприяння випуску високоякісної продукції з найменшими витратами.

3. Ремонтне господарство — це:

- а) система виправлення, надання придатного стану певному виробу, деталі, приміщенню тощо;
- б) сукупність техніко-економічних та організаційних структур, пов'язаних з підтримкою і частковим (чи повним) відновленням корисного ефекту основного капіталу (основних фондів) фірми;

- в) сукупність виробничих підрозділів з аналізу технічного стану обладнання, нагляду з його станом, обслуговування й відпрацювання заходів щодо заміни зношеного устаткування на придатне в процесі планових ремонтів;
- г) служби з фізичного та морального відновлення основного капіталу, який поступово зношується;
- д) служби з підтримки технологічного обладнання у постійній технологічній готовності збільшення строків експлуатації обладнання без ремонтів і зниження витрат на ремонти.

4. Планово-попереджувальний ремонт — це:

- а) підтримання обладнання в робочому стані та запобігання раптового його виходу з експлуатації;
- б) можливість виконання ремонтних робіт за планом, погодженим з планом виробництва;
- в) своєчасна підготовка необхідних для ремонту запчастин і матеріалів та правильна організація технічного обслуговування і ремонту обладнання;
- г) збільшення коефіцієнта технічного використання обладнання за рахунок підвищення якості ремонту та зменшення простоїв у ремонті.

5. Основне призначення інструментального господарства полягає у тому, щоб:

- а) своєчасно і безперебійно забезпечувати виробництво технологічним оснащенням у потрібній кількості та асортименті;
- б) сприяти чіткому відпрацюванню виробничих програм та чіткому ритму технологічного процесу;
- в) здійснювати контроль за правильною експлуатацією інструменту та скороченням його витрат;
- г) зменшувати витрати на виготовлення, придбання, зберігання, ремонт та відновлення інструменту й оснащування;
- д) визначати економічну доцільність виробництва та використання інструментів, порівнювати фактичні та планові показники їх ефективності.

Література [1; 2]

Тема 8. Організація управління якістю продукції

Визначення якості. Зв'язок ціни і якості. Вимоги до якості продукції.

Показники якості: призначення, надійність, технологічність, стандартизація та уніфікація, ергономічність, естетичність, транспорта-

бельність, патентно-правові, екологічні безпеки. Методи оцінювання якості: експериментальні, органолептичні, соціологічні, експертні.

Поняття ціни якості. Компоненти ціни якості. Ціни збігання і не-збігання. Економічна оптимальна якість.

Зміст системи управління якістю. Зміст стратегії управління якістю.

Поняття управління якістю. Завдання служби управління якістю. Політика підприємства щодо якості. Поняття і завдання технічного контролю.

Теми рефератів

1. Зв'язок ціни і якості.
2. Показники якості.
3. Вимоги до якості продукції.
4. Методи оцінювання якості.
5. Економічна оптимальна якість.
6. Зміст системи управління якістю.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Розкрийте визначення якості.
2. Поясніть зв'язок ціни і якості.
3. Назвіть показники якості.
4. Назвіть методи оцінювання якості.

Тести для самоконтролю

1. З'ясуйте, яке з наведених визначень найповніше відображає поняття “якість”:

- а) якість — це відповідність продукції певним вимогам;
- б) якість — це придатність продукції до споживання;
- в) якість — це передбачувана міра однорідності та надійності продукту при низьких витратах і відповідності потребам ринку;
- г) якість — це міра відповідності технічним вимогам, передбаченим проектом продукції чи послуг;
- д) якість — це сукупність властивостей продукції, що зумовлюють міру її придатності задовольняти потреби людини відповідно до свого призначення.

2. Вартість якості складається із двох видів витрат: витрат на забезпечення якості і витрат, які пов'язані з незадовільною

якістю. Визначте, які з наведених прикладів становлять витрати на забезпечення якості:

- а) вартість витраченої сировини та робочого часу, витрати на повторне виготовлення продукції;
- б) витрати на виявлення та запобігання браку, випробування і тестування;
- в) витрати на навчання, підготовку кадрів, складання звітів;
- г) витрати на ремонт протягом гарантійного періоду, оплата відряджень спеціалістам з гарантійного ремонту.

3. Визначте, які з наведених причин змушують фірму дотримуватися гасла: “Краще не виробляти товар, ніж виробляти товар поганої якості”:

- а) бажання похизуватись перед іншими виробниками;
- б) побоювання за неякісну продукцію;
- в) відсутність надії відшкодувати витрати після реалізації товару;
- г) скорочення виробництва або втрата перспективної справи;
- д) турбота про споживача та бажання запобігти його зайвим витратам.

4. Визначте, яке з наведених визначень найповніше характеризує сутність технічного контролю:

- а) технічний контроль — це контроль предметів і засобів праці, технології, умов праці, параметрів структури ринку тощо;
- б) технічний контроль — це перевірка дотримання технічних вимог забезпечення якості продукції на всіх стадіях її виготовлення та факторів, що визначають необхідну якість;
- в) технічний контроль — це контроль якості вхідних основних і допоміжних матеріалів;
- г) технічний контроль — це контроль, що здійснюється в спеціально обладнаних приміщеннях і лабораторіях.

Література [1; 10–13]

Змістовий модуль III. Оперативне управління виробництвом, управління персоналом, ризик у промисловому менеджменті

Тема 9. Оперативне управління виробництвом

Основний зміст оперативного управління виробництвом. Фази оперативного управління виробництвом: планування, облік, контроль, аналіз і регулювання. Нормативна база.

Завдання міжцехового оперативного планування. Завдання внутрішнього цехового оперативного планування. Поняття диспетчерування.

Поняття системи “точно вчасно”. Організація виробництва за принципом “точно вчасно”. Система “Канбан”.

Теми рефератів

1. Основний зміст оперативного управління виробництвом.
2. Фази оперативного управління виробництвом.
3. Завдання міжцехового оперативного планування.
4. Поняття диспетчерування.
5. Організація виробництва за принципом “точно вчасно”.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Розкрийте основний зміст оперативного управління виробництвом.
2. Назвіть фази оперативного управління виробництвом.
3. Визначте завдання міжцехового оперативного планування.
4. Розкрийте поняття диспетчерування.

Тести для самоконтролю

1. З'ясуйте, які з поданих елементів управління відносяться до системи оперативного управління виробництвом:

- а) системність управлінських рішень;
- б) оперативність управлінських рішень;
- в) ефективність управлінських рішень;
- г) наукова обґрунтованість управлінських рішень;
- д) точність управлінських рішень;
- е) результативність управлінських рішень;
- є) оптимальність управлінських рішень.

2. Визначте, з яких етапів складається оперативно-календарне планування виробничих процесів та в якій послідовності їх використовують:

- а) міжцехове планування;
- б) календарне планування;
- в) змінно-добове планування;
- г) оперативне планування;
- д) оперативне регулювання;

- е) поточне планування;
- є) внутрішньоцехове планування;
- ж) стратегічне планування;
- з) об'ємне планування.

3. Визначте, які системи оперативно-виробничого планування можна використовувати в умовах одиничного типу виробництва:

- а) планування випуску машинокомплектів;
- б) подетальна система;
- в) сіткове планування;
- г) непереривне планування;
- д) комплектно-вузлова система;
- е) індикативне планування;
- є) координативна система планування.

4. Диспетчерування – невід'ємна частина оперативного управління. Основне його завдання – передбачити, виявити та ліквідувати виробничі проблеми і відхилення від графіка. З наведеного переліку виберіть ті роботи, виконання яких покладається на диспетчерування:

- а) розроблення оперативно-виробничих нормативів;
- б) облік оперативної виробничої інформації та її аналіз;
- в) визначення базових даних для розрахунку виробничих завдань;
- г) виявлення відхилень від установлених планових завдань;
- д) розроблення оперативних виробничих завдань;
- е) здійснення комплексу оперативних заходів з ліквідації відхилень від виробничого графіка.

Література [1–4]

Тема 10. Управління персоналом у системі промислового менеджменту

Принципи кадрового менеджменту. Тактичний кадровий менеджмент. Стратегічний кадровий менеджмент. Контролінг персоналу. Кадровий маркетинг із залучення висококваліфікованих кадрів.

Психологічний портрет особистості. Принципи управління людьми. Оцінка ділових якостей менеджера з кадрів. Функції і роль менеджера в управлінні кадрами.

Поняття колективу. Види колективів: формальні, неформальні. Ознаки виробничого колективу. Класифікація виробничих колективів. Соціально-психологічна сумісність членів колективу. Ознаки сприятливого морально-психологічного клімату в колективі.

Поняття мотивації. Стимули. Потреби людини: фізіологічні, безпеки, соціальні, поваги, самовираження.

Поняття конфлікту. Види конфліктів: внутрішні особистості і міжособові, між особистістю і групою, міжгрупові, симетричні та асиметричні, приховані та відкриті, об'єктивні та суб'єктивні, ділові та емоційні, конструктивні та деструктивні. Наслідки конфлікту. Методи розв'язання конфлікту. Стратегії запобігання конфлікту.

Теми рефератів

1. Принципи кадрового менеджменту.
2. Кадровий маркетинг із залучення висококваліфікованих кадрів.
3. Принципи управління людьми.
4. Ділові якості менеджера з кадрів.
5. Соціально-психологічна сумісність членів колективу.
6. Види конфліктів.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Перечисліть принципи кадрового менеджменту.
2. Перечисліть принципи управління людьми.
3. Перечисліть види конфліктів.
4. Поясніть стратегії запобігання конфлікту.

Тести для самоконтролю

1. Зазначте, яке з наведених визначень відображає суть поняття “менеджмент персоналу”:

- а) галузь менеджменту, основною метою якої є підвищення виробничої віддачі та активності працівників, орієнтація на скорочення кількості виробничих та управлінських кадрів, відпрацювання правил прийому та звільнення персоналу;
- б) процес планування та підбору кадрів, раціонального їх використання з метою підвищення ефективності виробництва та поліпшення якості життя;

- в) процес вирішення завдань організації шляхом прийому, збереження, звільнення, вдосконалення та належного використання людських ресурсів;
- г) поєднання ефективного навчання персоналу та трудової мотивації для розвитку здібностей працівників і стимулювання їх до виконання робіт більш високого рівня;
- д) вивчення стосунків працівників у процесі виробництва з погляду найповнішого використання їх потенціалу в умовах функціонування виробничих систем.

2. Визначте, які основні завдання покладаються на діючі в сучасних умовах на підприємствах відділи кадрів:

- а) розроблення планів потреби кадрів усіх категорій, організація їх комплектування та обліку, приймання, переміщення, звільнення, надання відпусток;
- б) забезпечення стабільності трудових колективів, зміцнення трудової дисципліни, організація роботи з підвищення кваліфікації всіх працюючих, підготовка резерву кадрів для просування;
- в) підтримка підлеглих, почуття самоповаги, надання поради тим, хто потребує, щоб їх постійно наставляли, консультували та спонукали до дій;
- г) розроблення вказівок з поліпшення роботи, забезпечення виконання їх тими, хто не прислуховується до порад, вимог і рекомендацій;
- д) оформлення, зберігання трудових книжок, занесення в них усіх змін, пов'язаних з роботою працівника;
- е) видача довідок працівникові про сучасну та минулу трудову діяльність, відгуків та характеристик за запитом організацій, підготовка та оформлення документів про вихід на пенсію.

3. Вербування (набір) кадрів – це:

- а) процедура створення резерву потенційних кандидатів на всі посади і спеціальності;
- б) відпрацювання балансу між наявною робочою силою та майбутньою потребою;
- в) приваблення та залучення осіб для подальшого відбору потрібних працівників згідно з конкретними роботами;
- г) оцінювання претендентів на робочі місця та залучення їх до конкретної роботи;
- д) заходи з контролю за плинністю кадрів і забезпечення стабільності ситуації у сфері руху персоналу організації.

4. Визначте, які з наведених методів відбору та оцінювання кандидатів на робочі місця не застосовуються в практиці управління персоналом:

- а) конкурсний відбір, експертні оцінки та оціночні центри;
- б) публікації оголошень у періодиці, звернення до агентів з працевлаштування;
- в) оцінювання за анкетними даними та рекомендаційними відгуками, ознайомча та поглиблена співбесіда;
- г) повідомлення власним працівникам про наявні вакансії, прохання порекомендувати своїх друзів, знайомих;
- д) текстологічні методи, фізичне екзаменування, атестація за окремими напрямками.

Література [1–8]

Тема 11. Ризик у промисловому менеджменті. Фінансовий промисловий менеджмент

Сутність ризику. Класифікація ризиків: чисті; спекулятивні, комерційні, фінансові. Види ризиків.

Поняття ступеня ризику. Невизначеність господарчої ситуації. Методи визначення ступеня ризику: статистичні, експертні. Правила, що знижують ризик.

Функції фінансів: створення прибутків, здійснення витрат, контроль за ефективністю роботи підприємства. Об'єкти фінансового промислового менеджменту виробництва: собівартість, валовий дохід, прибуток.

Короткострокові та оперативні плани. Норми витрат. Нормативи витрат. Методи розробки норм: розрахунково-аналітичний, досвідний, звітно-статистичний, математичний. Управління поточними витратами. Витрати підприємства. Розрахунок точки беззбитковості.

Поняття управління собівартістю. Елементи методики облікової політики. Співвідношення резервів зниження собівартості.

Поняття фінансового планування на підприємстві. Мета планування. Етапи планування. Поняття “основний бюджет”. Поточний і фінансовий бюджети. Бюджети продажів, комерційних витрат, виробництва, прямих витрат на виробництво, витрат на оплату праці, управлінських витрат. Інвестиційний, касовий, балансовий звіти.

Теми рефератів

1. Класифікація ризиків.
2. Методи визначення ступеня ризику.

3. Функції фінансів.
4. Об'єкти фінансового промислового менеджменту виробництва.
5. Управління собівартістю.
6. Планування на підприємстві.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Назвіть види ризиків.
2. Перечисліть методи визначення ступеня ризику.
3. З'ясуйте функції фінансів.
4. Назвіть об'єкти фінансового промислового менеджменту виробництва.

Тести для самоконтролю

1. Зазначте, яке з наведених визначень найповніше відображає сутність поняття “економічний ризик”:

- а) подія, яка може відбутися або не відбутися;
- б) усвідомлена людиною можлива небезпека втрат, пов'язаних з усім перебігом суспільного розвитку;
- в) ситуація, пов'язана з подоланням невизначеності та конфліктності в умовах неминучого вибору варіантів дій;
- г) вірогідність виникнення збитків або зниження доходів порівняно з прогнозованим варіантом;
- д) повна або часткова загроза втрати тих чи інших видів ресурсів.

2. Причини, що зумовлюють існування ризику — це:

- а) глобальні природні небезпеки, вичерпання ресурсів, продовольчі чи демографічні проблеми;
- б) суперечності між творчим процесом, що супроводжується неповторністю, оригінальністю, та старими способами соціального регулювання;
- в) недостатня кількість досліджень з проблем ризику і неможливість ідентифікації його різних видів;
- г) обмеженість наявних в організації ресурсів для виконання визначених завдань;
- д) недостатність, неповнота та швидка змінюваність інформації, що спричиняє невизначеність майбутніх подій.

3. Класифікація ризиків — це:

- а) детальний аналіз і моделювання кожного ризику;
- б) виявлення оптимального, мінімального, середнього, критичного та катастрофічного ризиків;

- в) визначення випереджаючого, своєчасного та запізненого ризику;
- г) розподіл ризику на конкретні групи за певними ознаками щодо досягнення поставлених цілей.

4. Проставте у відповідних рамках послідовність етапів управління ризиками:

- а) кількісна оцінка майбутнього ризику;
- б) якісна оцінка майбутнього ризику;
- в) ідентифікація ризику;
- г) застосування пасивних методів оптимізації ризику;
- д) застосування активних методів оптимізації ризику.

Література [1–3; 14; 15]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Поняття менеджменту, сфера діяльності та основні моделі менеджменту.
2. Еволюція менеджменту.
3. Сутність планування, організації, координації, мотивації, контролю промислового менеджменту.
4. Сутність організаційних, адміністративних, економічних, соціально-психологічних методів промислового менеджменту.
5. Науковість, цілеспрямованість, спеціалізація, універсальність, послідовність, централізоване регулювання і саморегулювання, особиста та суспільна психологія, права та обов'язки, зацікавленість, змагання як принципи промислового менеджменту.
6. Визначення промислової системи.
7. Технічні, технологічні, кадрові, просторові, інформаційні, фінансові ресурси, ресурси системи управління.
8. Зовнішнє середовище підприємства опосередкованого впливу.
9. Зовнішнє середовище підприємства прямого впливу.
10. Внутрішнє середовище підприємства.
11. Основне і допоміжне виробництво.
12. Виробничі потоки. Виробничі процеси.
13. Визначення промислової системи. Структура промислової системи, її елементи.
14. Особливості промислової системи: цілеспрямованість, поліструктурність, відкритість, складність, різноманітність, результативність, надійність, гнучкість, керованість, довгостроковість.

15. Ознаки підприємства. Виробничо-технічна єдність. Організаційно-адміністративна самостійність. Економічна та господарська відокремленість.
16. Основні, допоміжні процеси і процеси, що обслуговують підприємство.
17. Принципи організації промислових процесів: спеціалізація, пропорційність, паралельність, односпрямованість, безперервність, ритмічність, гнучкість, циклічність, комплексність. Виробничий цикл.
18. Сутність цілей і завдань управління виробництвом.
19. Принципи управління виробництвом. Планування виробництва. Контроль виконання планових завдань. Регулювання процесу виробництва.
20. Функції управління виробництвом: організаційна, нормування, планування, координації, мотивації, контролю та регулювання.
21. Види структур управління: лінійна, лінійно-штабна, функціональна, програмно-цільова, дивізійна, матрична, структура єдиного стратегічного бізнесу.
22. Ознаки організаційної структури управління підприємством.
23. Компоненти інформаційної структури: банк даних, база даних.
24. Сутність структури управління виробництвом. Цикл управління.
25. Розподіл обов'язків і відповідальності менеджерів різних рівнів.
26. Сутність промислової і економічної стратегії. Елементи економічної стратегії: система цілей, пріоритети в розподілі ресурсів, правила управлінських дій.
27. Складові економічної стратегії: товарна, ціноутворення, взаємодії з ринком, поведінки фірми на ринку цінних паперів, зниження витрат, зовнішньоекономічної діяльності, інвестицій, стиmulювання персоналу, запобігання банкрутства.
28. Стратегічне управління виробництвом. Форми стратегічного управління виробництвом на основі екстраполяції, передбачення змін, гнучких рішень.
29. Тактичне планування. Об'єкти планування.
30. Види планів: стратегічний, довгостроковий, поточний, оперативний, інвестиційний, бізнес-план.
31. Принципи планування: безперервність, координація, інтеграція, економічність, науковий характер планування, пропорційність.

32. Методи планування: балансовий, нормативний, математико-статистичний.
33. Поняття витрат виробництва і реалізації продукції. Класифікація витрат.
34. Принципи формування і функціонування системи управління: плюралізм забезпечення, самостійність, саморегулювання, противитратність, інтенсифікація, комплексність, оперативність, зворотність, сприйняття прогресу, пріоритет споживача.
35. Причини появи запасів готової продукції. Запаси матеріальних ресурсів: серійний, циклічний, використання потужностей, безпеки, попереджувальний, поточний.
36. Види витрат на створення і збереження виробничих запасів: підтримка запасів, управління запасами, ліквідація дефіциту запасів.
37. Сутність і мета управління запасами. Стратегія управління запасами.
38. Сутність промислової інфраструктури підприємства. Підрозділи інфраструктури підприємства.
39. Поняття ремонту. Значення ремонту виробничих фондів.
40. Фірмове обслуговування. Планово-попереджувальний ремонт.
41. Поточний, середній, капітальний ремонт.
42. Особливості енергогосподарства як системи. Завдання енергогосподарства.
43. Склад і завдання транспортного господарства підприємства.
44. Основні завдання і функції складського господарства підприємства.
45. Визначення якості. Зв'язок ціни і якості.
46. Показники якості: призначення, надійність, технологічність, стандартизація та уніфікація, ергономічність, естетичність, транспортабельність, патентно-правові, екологічні безпеки.
47. Методи оцінювання якості: експериментальні, органолептичні, соціологічні, експертні.
48. Поняття ціни якості. Компоненти ціни якості. Ціни збігання і незбігання. Економічна оптимальна якість.
49. Основний зміст оперативного управління виробництвом. Фази оперативного управління виробництвом: планування, облік, контроль, аналіз і регулювання.
50. Поняття системи "точно вчасно".

51. Принципи кадрового менеджменту.
52. Тактичний кадровий менеджмент. Стратегічний кадровий менеджмент.
53. Поняття колективу. Види колективів: формальні, неформальні.
54. Поняття мотивації. Стимули. Потреби людини: фізіологічні, безпеки, соціальні, поваги, самовираження.
55. Види конфліктів. Стратегії запобігання конфлікту.
56. Сутність ризику. Класифікація ризиків: чисті; спекулятивні, комерційні, фінансові.
57. Поняття ступеня ризику. Правила, що знижують ризик.
58. Функції фінансів: створення прибутків, здійснення витрат, контроль за ефективністю роботи підприємства.
59. Об'єкти фінансового промислового менеджменту виробництва: собівартість, валовий дохід, прибуток.
60. Бюджети продажів, комерційних витрат, виробництва, прямих витрат на виробництво, витрат на оплату праці, управлінських витрат.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ПРИ ПІДСУМКОВОМУ КОНТРОЛІ

Контроль знань з дисципліни “Промисловий менеджмент” складається з двох блоків планових заходів:

- 1) поточний контроль знань студентів;
- 2) підсумковий контроль знань студентів.

Порядок оцінювання знань студентів за результатами вивчення дисципліни

№ пор.	Форма оцінювання знань	Кількість балів	Результат
1	2	3	4
1	Оцінювання поточної роботи в семестрі, в т. ч. :	від 0 до 40 балів в т. ч.:	
1.1	Виконання обов'язкових завдань: 1) систематичність та активність роботи протягом семестру 2) виконання завдань для самостійного опрацювання	до 20 балів, з них: 1) до 10 балів 2) до 10 балів	

1	2	3	4
1.2	Проходження модульного контролю знань	до 20 балів	
2	Оцінювання письмової дистанційної роботи	від 0 до 60 балів	проходження підсумкового контролю знань з дисципліни і одержання підсумкової оцінки

Бали за результатами поточного контролю в сумі та за доданками, а також за результатами оцінювання письмової екзаменаційної роботи виставляються числом, кратним “5”.

Загальна підсумкова оцінка (в балах) складається із суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання завдань, що виносяться на іспит. На іспиті студент повинен набрати не менше 30 балів.

Підсумковий контроль знань з цієї дисципліни проводиться у формі письмового іспиту за екзаменаційними білетами, кожен з яких має три питання.

Відповідь на кожне питання білета оцінюється окремо з диференціацією в 20, 10, 0 балів.

Відповідь на кожне з питань білета оцінюється в:

20 балів — якщо:

- відповідь студента містить повне, розгорнуте, правильне та змістовне викладення матеріалу;
- виявляє при цьому високі знання всієї програми навчальної дисципліни, вміння користуватися різноманітними методами наукового аналізу суспільних і правових явищ, визначати їх характерні риси та особливості;
- відображає чітко знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку і взаємодії, правильне формулювання відповідних тлумачень;
- свідчить про знання назв і змісту передбачених програмою нормативно-правових актів (для найважливіших — необхідно знати рік їх прийняття);

- містить аналіз змістовного матеріалу, порівняння різних поглядів на проблему, самостійні висновки студента, формулювання та аргументацію його точки зору;
- містить поряд із теоретичним матеріалом фактичні дані (статистичні, результати судової практики і т. ін.), їх оцінку та порівняння; логічно і граматично правильно викладено;

10 балів — якщо студент дав відповідь на поставлене запитання, однак вона має хоча б один з таких недоліків:

- є неповною, не містить усіх необхідних відомостей на питання;
- є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів, нечіткі характеристики відповідних явищ;
- не є аргументованою: не містить посилань на нормативно-правові акти (у разі необхідності), інші джерела, аналізу відповідних теорій, концепцій, наукових напрямів і т. ін.; недостатньо використано дані юридичної практики, інший фактичний і статистичний матеріал;
- свідчить про наявність прогалин у знаннях студента;
- викладена з порушенням логіки подання матеріалу, містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок та виправлень;

0 балів — якщо студент не відповів на поставлене питання, або відповідь є неправильною, не розкриває сутності питання або допущені грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність знань у студента або їх безсистемність та поверховість, невміння сформулювати думку та викласти її, незнання основних положень навчальної дисципліни.

Результат письмового іспиту складається з суми балів, одержаних за всі питання. У разі, коли відповіді студента оцінені менше ніж у 30 балів, він отримує незадовільну оцінку за результатами іспиту (тобто 0 балів).

Загальне підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється з урахуванням результатів оцінювання поточної роботи в семестрі (в діапазоні від 0 до 40 балів) та результатів письмового іспиту (не менше 30 і не більше 60 балів) за 100-бальною системою з подальшим переведенням у традиційну систему за 4-бальною шкалою та шкалою ECTS для фіксації оцінки в нормативних документах.

Оцінка за бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
85–100	5 (відмінно)	A
80	4 (добре)	B
65–75		c
60	3 (задовільно)	o
50–55		E
30–45	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	PX
0–25	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивчення дисципліни	P

Для реєстрації оцінки за шкалою ECTS в екзаменаційних відомостях вводиться спеціальна графа “Оцінка за шкалою ECTS”

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Макаренко М. В., Махалина О. М.* Производственный менеджмент: Учеб. пособие для вузов. — М.: ПРИОР, 1998.
2. *Василенко В. А., Ткаченко Т. І.* Виробничий менеджмент: Навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2003.
3. *Козловский В., Маркина Т. В., Макаров В. М.* Производственный и операционный менеджмент: Учебник. — СПб.: Спец. лит., 1999.
4. *Фатхутдинов Р. А.* Производственный менеджмент: Учеб. для вузов. — М.: Банки и биржи; ЮНИТИ, 1997.
5. *Чейз Ричард Б., Эквилайн Николас Дж., Якобс Роберт Ф.* Производственный и операционный менеджмент: Пер. с англ. — 8-е изд. — М.: Издат. дом “Вильямс”, 2001.

Додаткова

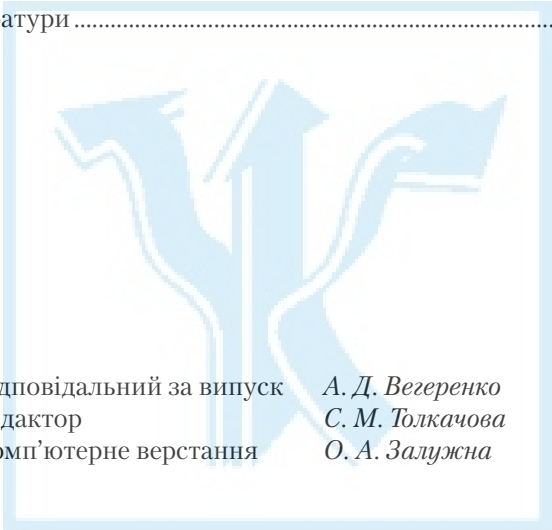
6. *Дилфорд Д.* Производственный и операционный менеджмент. — Минск, 1995.
7. *Василенко В. А.* Менеджмент устойчивого развития предприятий: Монография. — К.: Центр учеб. лит., 2005.

8. *Комарницький І. Ф., Белінський П. І., Кравець В. І.* Менеджмент виробництва та операцій (тестові, проблемні ситуації, практичні завдання): Навч. посіб. — К.: Центр навч. літ., 2005.
9. *Антикризисное управление: Учебник / Под ред. Э. М. Короткова.* — М.: ИНФРА-М, 2001.
10. *Батура В. И.* Организация управления качества продукции в условиях рынка. — Минск, 1995.
11. *Казанцев А. К., Подлесных В. И., Серова Л. С.* Практический менеджмент: В деловых играх, хозяйственных ситуациях, задачах и тестах: Учеб. пособие. — М.: ИНФРА-М, 2000.
12. *Мироненко А. А.* Управление эффективностью и качеством работы. — К., 1992.
13. *Бляхман Л. С.* Основы функционального и антикризисного менеджмента: Учеб. пособие. — СПб., 1999.
14. *Вітлінський В. В., Наконечний С. І.* Ризик у менеджменті. — К.: Борисфен, 1996.
15. *Родионова Н. В.* Антикризисный менеджмент: Учеб. пособие для вузов. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Промисловий менеджмент”	4
Зміст дисципліни “Промисловий менеджмент”	5
Питання для самоконтролю	30
Критерії оцінювання знань студентів при підсумковому контролі.....	33
Список літератури	36

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>С. М. Толкачова</i>
Комп'ютерне верстання	<i>О. А. Залужна</i>

МАУП

Зам. № ВКЦ-3612

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП